



Aleja gen. Władysława Sikorskiego

Dzielnice: Mokotów

Osiedla: Stegny

Atrybuty: Nazwy pamiątkowe Od polskich postaci historycznych

Rok utworzenia nazwy: 1981

Opis

Władysław Eugeniusz Sikorski (1881-1943) - mąż stanu, generał broni WP, polityk. Przyszedł na świat w podmiejskim Tuszowie Narodowym, wychowywał w Hyżnem, kształcił w Rzeszowie i Lwowie. Po ukończeniu gimnazjum podjął studia na Wydziale Dróg i Mostów tamtejszej Politechniki. Już wówczas działał w zakładanych przez siebie różnorodnych organizacjach niepodległościowych. W 1905 roku wstąpił w szeregi Związku Odrodzenia Narodu Polskiego, trzy lata później został współzałożycielem Związku Walki Czynnej a później lwowskiego oddziału Związku Strzeleckiego. W 1912 roku został referentem spraw wojskowych w Komisji Tymczasowej Skonfederowanych Stronnictw Niepodległościowych, w latach 1914-16 był szefem Departamentu Wojskowego Naczelnego Komitetu Narodowego. Walczył w Legionach Polskich, był też uczestnikiem wojny polsko-bolszewickiej, wstawiając się podczas bitwy warszawskiej dowództwem 5. Armii. W dwudziestolecie międzywojennym znaczącą rolę odegrał do momentu przewrotu majowego - był szefem Sztabu Generalnego, premierem i ministrem spraw wewnętrznych (16 XII 1922-26 V 1923 - doprowadził m.in. do uznania polskich granic wschodnich przez Konferencję Ambasadorów) a następnie ministrem spraw wojskowych w rządzie Władysława Grabskiego. Skonfliktowany z Marszałkiem (nie przysłał pomocy dla wojsk rządowych) do 1939 roku został "generałem do dyspozycji" każdego z ministrów wojny. Zajmował się wówczas pracą publicystyczną ("Nad Wisłą i Wkrą. Studium do polsko-rosyjskiej wojny 1920 roku", "Polska i Francja w przeszłości i w dobie współczesnej", "Przyszła wojna - jej możliwości i charakter oraz związane z nimi zagadnienia obrony kraju"), kształcił się w *Supérieure de Guerre*, wolne chwile spędzając zaś w swoim dworku w Parchaniu pod Inowrocławiem. Wraz z Józefem Hallerem, Wincentym Witosem i Ignacym Janem Paderewskim był w 1936 roku sygnatariuszem antysanacyjnego Frontu Morges - politycznego porozumienia żądającego przywrócenia demokracji w Polsce. Do Polski powrócił na kilkanaście dni przed wybuchem II wojny światowej, lecz mimo usilnych nalegań nie został przydzielony do żadnej jednostki frontowej. Wówczas to przez Rumunię przedostał się do Francji, gdzie pod koniec IX za zgodą aliantów rozpoczął organizację polskiej armii. 7 XI 1939 roku został mianowany Naczelnym Wodzem i Generalnym Inspektorem Sił Zbrojnych a miesiąc później utworzył Związek Walki Zbrojnej. Po upadku Francji przedostał się do Wielkiej Brytanii, gdzie uzyskawszy zgodę tamtejszych władz na odbudowę polskiej armii rozpoczął starania o pomoc materialną i wojskową, której szukał głównie w Kanadzie i USA. 30 VII 1941 roku zawarł układ z rządem radzieckim (jego przedstawicielem był ambasador ZSRR w Wielkiej Brytanii Iwan Majski), na

mocy którego rozpoczęło się tworzenie armii polskiej w ZSRR, jednak brakiem precyzji wytyczenia polskiej granicy nie zyskał wielu zwolenników. Napięte stosunki z ZSRR pogorszyło 13 IV 1943 roku odkrycie przez Niemców grobów polskich żołnierzy w Katyniu, co doprowadziło po dziesięciu dniach do całkowitego zerwania kontaktów przez rząd radziecki. Zginął 4 VII w Gibraltarze, podczas powrotu z inspekcji wojskowej.

Spoczywa:

Krypta na Wawelu (od 17 IX 1993, ponowny pochówek 26 XI 2008), dokąd prochy sprowadzono z Cmentarza Lotników Polskich w Newark pod Nottingham.

Upamiętnienia:

ul. Turecka 3 - brązowa tablica na frontowej ścianie domu, w którym mieszkał w latach 1923-39. Przed domem popiersie projektu Jana Bogdana Chmielewskiego (odsłonięcie - 20 V 1981 roku).

1946.11.27 - 1949.03.26 patronował odcinkowi Alej Jerozolimskich od początku wiaduktu mostu im. ks. Józefa Piłsudskiego (łącznie z al. 3 Maja) do placu przez Dworcem Głównym (za dzisiejszym rondem Romana Dmowskiego). Do 1981.01.05 jego imię nosiła dzisiejsza ul. Arsenalna, niegdyś zaś obecna ul. Gibraltarska.

Ciekawostki

Stan obecny:

Przy tej ulicy znajduje się siedziba telewizji nc+ (dawniej Canal +).

Data nadania nazwy: 1981.01.05. Wcześniej nazywała się Stegny.
